

FJENDEN KOMMER

Hele sommeren var der gået rygter om, at Torbjørn ville angribe Roskilde.

Året er 1080, og vi er i begyndelsen af august måned.

Torbjørns flåde på 15 langskibe med omkring 600 mand ombord nåede sent i aftes ubemærket frem til Hald på Sjællands nordkyst nær indsejlingen til Isefjord og Roskilde Fjord. De havde været heldige med en god østenvind hele dagen.

Nu er klokken fire og det er ved at lysne. Skibene har ligget for anker natten over. Ingen af mændene har været i land, de fleste har fået sovet nogle timer ombord. Alt går efter planen. Vinden er stadig med dem. Den er gået over i nord.

Nu letter skibene anker og sætter kurs mod Roskilde Fjord.

Torbjørn er lettet. For skulle de være blevet på dette sted i længere tid, ville han have fået problemer. Så har de været nødt til at gå i land for at skaffe mad ved at plyndre landsbyer, og det ville have afsløret dem.

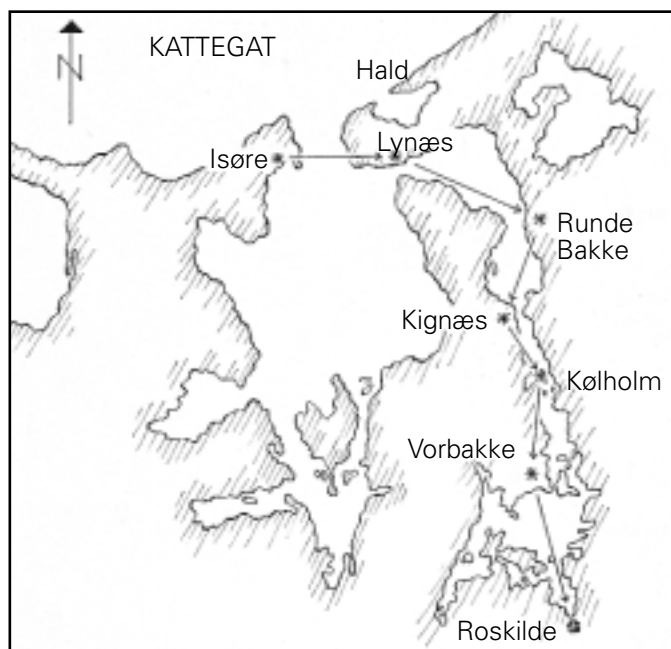
Men nu er de på vej til at angribe den rige handelsby Roskilde. Efter planen vil de være fremme ved 12-tiden.

“ILDTELEGRAFEN”

Torbjørns flåde når ved 5-tiden frem til indsejlingen til Isefjord og Roskilde Fjord nær Isøre. Her bliver flåden opdaget.

Allerede her starter forsvaret af Roskilde. “Ildtelegrafen” sættes i gang. Den består af en række i forvejen tilrettelagte bål, som kaldes bavnere. De findes fra Isøre og hele vejen frem til Roskilde, en strækning på ca. 45 km. Bavnere er anbragt på synlige steder, så man let kan se fra bavn til bavn. Ved alle bavnere er der vagtposter, som er klar til at tænde bavnene.

Snart stiger et lyskær og en synlig røg op ved Lynæs. Kort tid efter ved Runde Bakke, Kignæs, Kølholm og Vorbakke. Omkring klokken seks tændes bavnene ved Roskilde. Nu er Roskilde og egnen omkring byen advaret om, at en fjende er på vej, og alle får travlt.

KULHUSE OG RUNDE BAKKE

Torbjørns flåde når ved 6-tiden til Kulhuse. På dette sted kan man tydeligt se, hvor stor Torbjørns flåde er. Roskilde har virkelig noget at frygte.

Fra Kulhuse sættes derfor endnu en varsling i gang. En rytter rider af sted. Rytteren følger en aftalt rute. På bestemte steder på ruten skiftes hest, så han hele tiden rider på en frisk hest. Ruten er lagt, så han rider gennem mange landsbyer. Rytterens melding om, at fjenden er på vej til Roskilde, udløser alle steder stor aktivitet. Især mændene får travlt.

Ved 7-tiden ses Torbjørns flåde også tydeligt fra Runde Bakke. Her fra rider også en rytter af sted for at varsle østsiden af fjorden.

Alle beboerne, ikke kun dem som bor tæt ved fjorden, bliver efterhånden varslet. Men der skal også samles mange mand, for at kunne klare Torbjørns flåde med 600 mand ombord.

SPÆRRINGERNE VED KØLHOLM

Da bavnen er tændt på Kølholm, får vagtposterne her først rigtig travlt.

Ved Skuldelev Strand er fjorden smal og vanskelig at passere med en stor flåde. Dertil er der syd for øen Kølholm tre sejlrender. To af dem er altid spærret. Det er gjort for nogle år siden ved at sænke gamle udslidte skibe fyldt med sten. Den tredje sejlrende er normalt åbent for sejlads, men er vanskelig at sejle igennem for fremmede, fordi den har mange snoninger. Sejlrenderne er også forbundet med nedbankede pæle.

Den tredje sejlrende skal vagtposterne nå at gøre endnu sværere at sejle igennem med en flydespærring. De har et par timer til at få bakset flydespærringen på plads, før Torbjørns flåde vil være fremme ved Kølholm. Flyderne, som er lange halve træstammer, ligger klargjorte på stranden. Vagtposterne har øvet sig mange gange i at placere flydespærringen i sejlrenden, så det er hurtigt gjort.

SELSØ

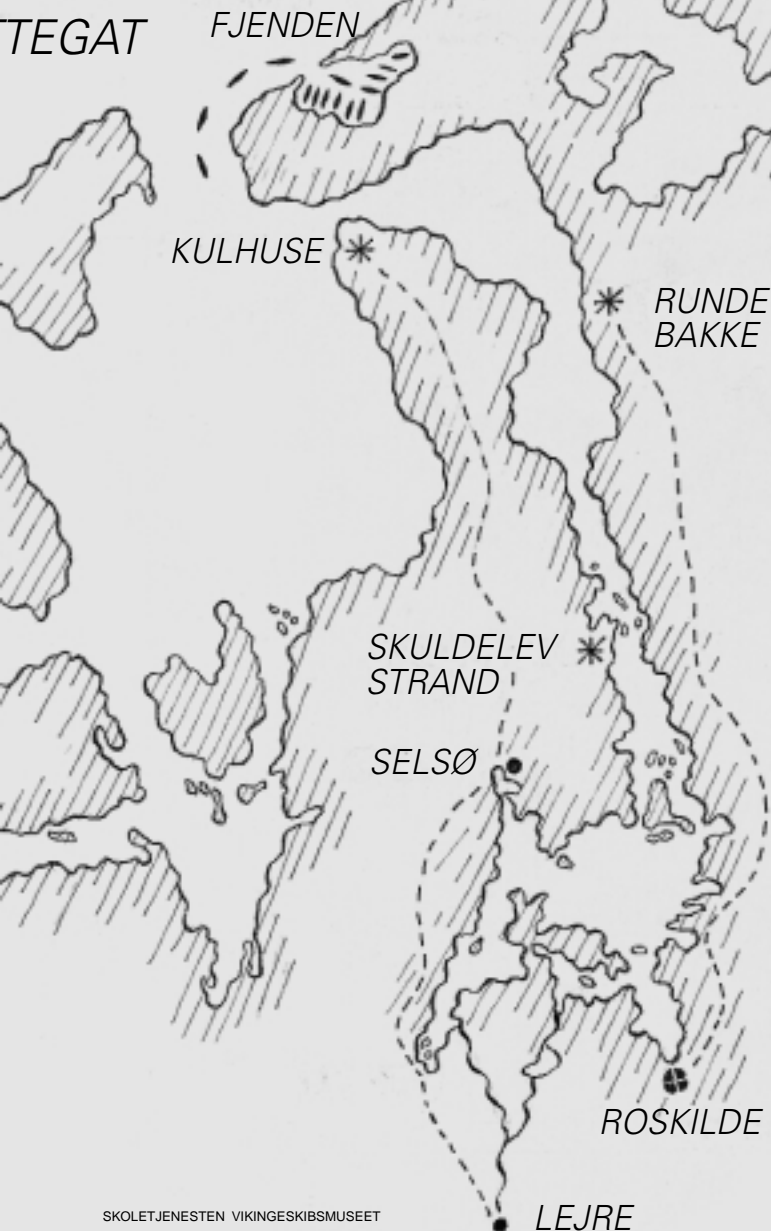
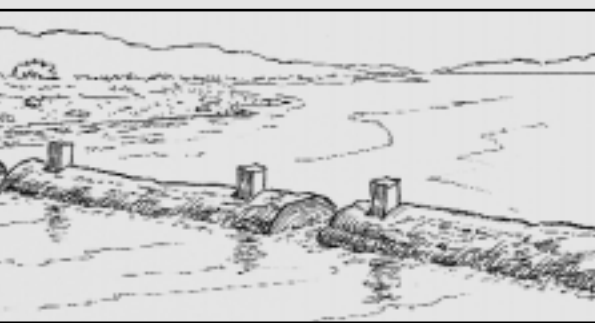
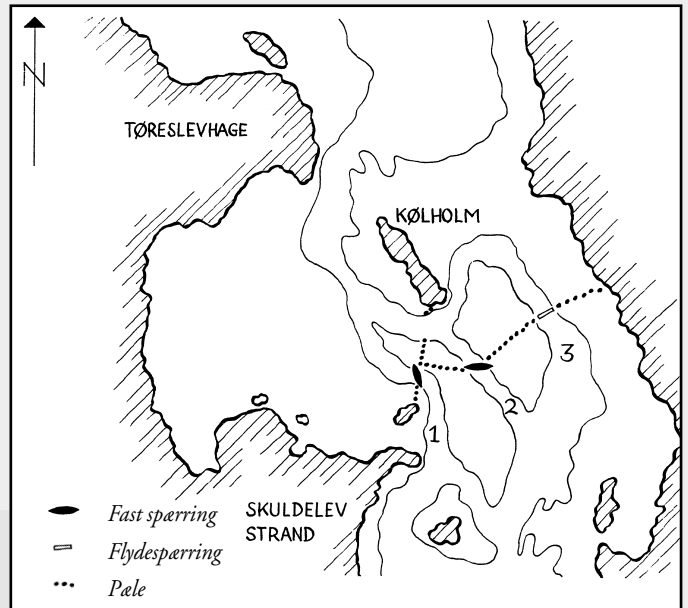
I naturhavnen Selsø er der travlhed. Her ligger en del langskibe, som i "krigstid" hurtigt kan bemandedes.

Rytteren, som rider fra Kulhuse, spreder også meldingen om Torbjørns flåde til de mænd, som skal bemane langskibene. Mandskabet på skibene er bønder, men i vikingetiden kunne en bonde også sejle et skib og håndtere våben.

I Lejre Vig ligger også enkelte langskibe, som kan bemandedes. Skibene fra Selsø og Lejre er vigtige for forsvaret af Roskilde, hvis det skulle lykkes Torbjørns flåde at komme forbi spærringerne ved Kølholm.

KAT

ROSKILDE

Lige siden meldingen ved 6-tiden om et angreb på Roskilde blev set, har der været trængsel til og fra byen. Mange kvinder og børn har forladt byen for at komme i sikkerhed. Til byen er kommet våbenføre mænd fra nær og fjern.

Da rytteren, som red ud fra Runde Bakke ved 10-tiden, når til Roskilde og fortæller om Torbjørns flådes størrelse, øges aktiviteterne mærkbart.

Alle skibene omkring Roskilde gøres klar til kamp. Når et skib er klargjort og bemannet sejler det væk fra byen, mod nord. Beboerne i Roskilde har besluttet at tage kampen med Torbjørn langt væk byen, for at forhindre ham i at plyndre og afbrænde byen.

SLAGETS GANG

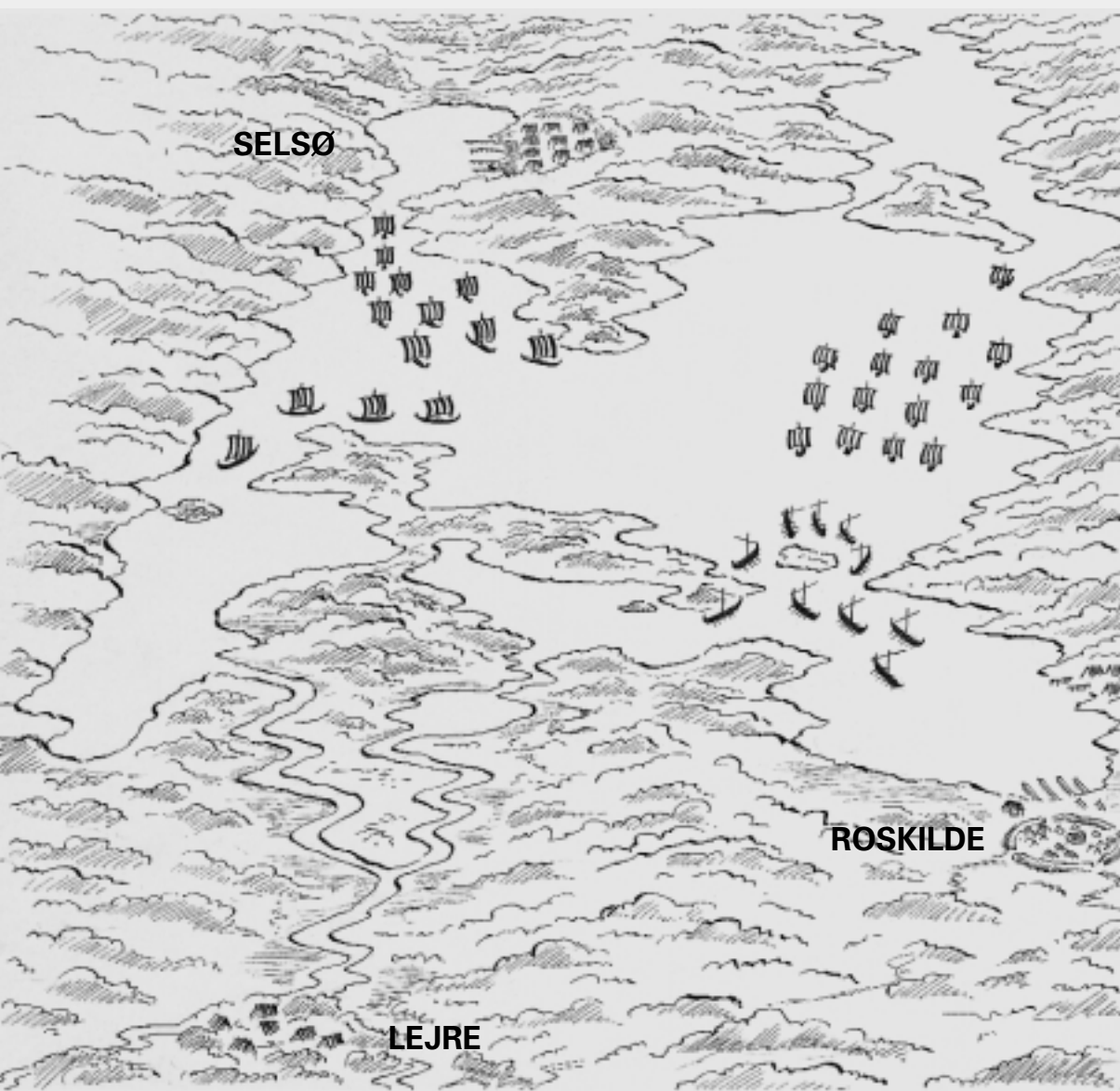
Ved 13-tiden sejler Torbjørns flåde endelig øst om Eskilsø. De har haft store vanskeligheder med sejlspærringerne ved Kølholm. Mange af skibene gik på grund og de sejlede ind i hinanden. Mandskaberne måtte i vandet for at skubbe, trække og løfte skibene. Mødet med spærringerne havde kostet mandsskabet mange kræfter, og flere af skibene fik skader. Det tog dem næsten tre timer at komme igennem. Enkelte af Torbjørns skibe tager nu vand ind, men flåden består stadig af 15 flydende skibe.

Lidt nord for Kattinge Vig, hvor fjorden ikke er så bred, ligger ti skibe, som er sejlet ud fra Roskilde.

Her ønsker man at tage kampen op med Torbjørn. Lidt syd for Selsø gemt bag en pynt ligger ti skibe. Længere syd på ligger fire skibe i skjul, de er kommet fra Lejre.

Torbjørn får øje på de ti skibe fra Roskilde. Han sætter kurs mod Roskilde-skibene for at tage kampen op med dem. Selv om hans flåde ikke er helt i orden, føler han sig overlegen. Fem skibe mere og hermed mere end 100 mand i overtal!

Først da Torbjørns flåde kommer tæt på skibene fra Roskilde, opdages bagholdsangrebet. Nu ser Torbjørns flåde også skibene fra Selsø og Lejre...

Hvem vinder? Hvad sker der? Kan Torbjørns flåde flygte? – Og mange flere spørgsmål kan du/l overveje at stille. "Fjenden kommer" er en opdigtet historie. For ingen ved om spærringen med Skuldelev-skibene virkelig har været i brug, det har vi ingen sikre kilder eller beviser på. Men meget tyder på, at skibsspærringen ved Skuldelev har været en del af et større forsvarssystem, som skulle hindre fjendtlige angreb på Roskilde.

